

KÚRIA

Bfv.III.282/2013/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év október hó 29. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt D. J. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Miskolci Törvényszék 4.B.62/2012/78. számú, illetőleg a Debreceni Ítéltábla Bf.I.464/2012/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Miskolci Törvényszék a 2012. május 11. napján kelt 4.B.62/2012/78. számú ítéletével D. J. terheltet bűnösnek mondta ki sikkasztás büntetében [Btk. 317. § (1) bekezdés és a (7) bekezdés a) pontja], közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 274. § (1) bekezdés c) pontja] és magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §). Ezért őt halmazati büntetésül 9 év börtönbüntetésre, 9 év közügyektől eltiltásra, a személy- és vagyonőr foglalkozástól való végleges hatályú eltiltásra és 10.000.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. Rendelkezett a terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a pénzmellékbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról, a polgári jogi igényről, a bűnjelekről és a bűnügyi költségről.

A védelmi fellebbezés folytán eljáró Debreceni Ítéltábla a 2012. október 4. napján kelt Bf.I.464/2012/15. számú ítéletével a terhelt büntetését 7 év 6 hónap fegyházbüntetésre és 8 év közügyektől eltiltásra enyhítette, valamint vele szemben 560.107.425 forintra vagyonelkobzást rendelt el. Rendelkezett a további előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, pontosította, illetve

részben mellőzte az elsőfokú bíróság polgári jogi igény, bűnjelek és bűnügyi költség vonatkozásában tett rendelkezéseit, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen D. J. terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással a sikkasztás bűncselekményének téves jogi minősítése és a pénzmellékbüntetés törvénysértő kiszabása folytán a jogerős határozat megváltoztatása és a kiszabott büntetés lényeges enyhítése érdekében.

Beadványában egyfelől sérelmezte az M. Bank vonatkozásában felmerült 161.513.980 forint kárérték bizonyíthatatlanságát, amelyre figyelemmel a helyes minősítés kizárólag a Btk. 317. § (6) bekezdés a) pontja szerinti sikkasztás büntette lehet.

A pénzmellékbüntetést - az elrendelt vagyonelkobzásra is figyelemmel - törvénysértőnek találta.

Hivatkozott a Kúria 25/2007. BK véleményére, mert - álláspontja szerint - a terhelt sem egy összegben, sem részletekben nem képes a kiszabott pénzmellékbüntetés megfizetésére, ezért ennek kiszabása törvénysértő.

A Legfőbb Ügyészség BF.585/2013. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a megállapított tényállást irányadónak tekintve mind a jogi minősítés, mind a büntetés kiszabása tekintetében a támadott ítéletek hatályban tartását indítványozta részletes jogi indokolás mellett.

A nyilvános ülésen a terhelt védője kiegészítette a felülvizsgálati indítványban foglaltakat. Elsődlegesen a pénzmellékbüntetés mellőzését, másodlagosan mérséklését indítványozta eltúlzott mértéke miatt. Sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok az a-i ingatlanok értékét ismeretlenként rögzítették, emellett a vagyonelkobzás, mint vagyoni jogi szankció, a teljes elkövetési értékre figyelemmel került meghatározásra. Ekként a pénzmellékbüntetés mértéke nem reális, nem a valós vagyoni viszonyokból indul ki, annak teljesítésére a terhelt nem képes.

Hivatkozott a pénzmellékbüntetés tekintetében az elkövetéskori és az elbíráláskori Btk. eltérésére is, különösen a napi tételszámok maximuma, az egy napi tétel összegeként meghatározható minimum és az átváltoztatási kulcs szempontjából.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ügydöntő határozattal szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja. A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban rögzített tényállás az irányadó; a

felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A Be. 419. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Be. 388. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban nincsen helye bizonyításnak.

A fentiekből az következik, hogy a felülvizsgálati eljárásban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mérlegelése nem vizsgálható, a jogerős határozatokban megállapított tényállást irányadónak kell tekinteni. Így nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés nemének és mértékének vitatására.

A terhelt védője fentebb részletezett indítványában a kárérték vitatása útján az irányadó tényállást, ezen keresztül a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, így a felülvizsgálati indítvány ezen részében eredményre nem vezethetett, törvényben kizárt.

Ezen túlmenően a Kúria a Be. 423. §-ának (5) bekezdése szerint hivatalból vizsgálta, hogy az ügyben felülvizsgálati okként felsorolt abszolút eljárási szabálysértés [Be. 416. § (1) bekezdés c) pont, tételesen a Be. 373. § (1) bekezdés I/b) és I/c) pontja, valamint II-IV. pontja] megvalósult-e, illet azonban nem észlelt.

Érdemben, a pénzmellékbüntetés tekintetében pedig a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát az alábbiak szerint alaptalannak találta.

A jogerős határozatokban foglalt, fentiek szerint irányadó tényállás személyi részének lényege a következő:

D. J. terhelt elvált családi állapotú, élettársi kapcsolata nincsen. Eltartásra szoruló hozzátartozója nincsen, 2 nagykorú gyermekéről külföldre távozása után nem gondoskodott. Vagyona a „lakóház udvar” megjelölésű ingatlan 1/1 tulajdoni illetősége ismeretlen értékben, valamint a „beépítetlen terület” megjelölésű ingatlan 1/2 tulajdoni illetősége ismeretlen értékben. Mindkét ingatlan zár alá vételére került sor az eljárás folyamán. Utoljára a sértetti cég, a B. Zrt. m-i kirendeltségén diszpécser 1. beosztásban dolgozott, havi nettó jövedelme kb. 140.000 forint volt. Bankszámlát tart fenn egy thaiföldi bankban, a számlán lévő tőkeösszeg 1,9 millió thai baht, azaz körülbelül 13.642.000 forint.

A terheltet az eljáró bíróságok a Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő, különösen jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt ítélték határozott tartamú szabadságvesztésre, amely cselekményét a terhelt az irányadó tényállásból következően anyagi haszonszerzés végett

követte el.

Nem tévedtek az eljáró bíróságok, amikor az elkövetéskori (2009. szeptember 5. napja) Btk-t alkalmazták, mivel az elbíráláskori (2012. október 4. napja) Btk. összességében nézve a terheltre nem kedvezőbb, különösen a büntetéskiszabást érintő hátrányos változások miatt, így nincsen visszaható ereje. Megjegyzi azt is a Kúria, hogy a Btk. 2. §-a főszabályként rögzíti az elkövetéskori Btk. alkalmazását, az elbíráláskori Btk. figyelembevétele kivételes lehetőség, valamint a pénzmellékbüntetés szabadságvesztésre átváltoztatása során alkalmazandó átváltoztatási kulcs mértéke büntetés-végrehajtási kérdés, nem képezheti vizsgálat tárgyát az enyhébb Btk. megítélése szempontjából.

Az elkövetéskor hatályos Btk. 64. § (1) bekezdés a) pontja értelmében akit határozott tartamú szabadságvesztésre ítélnék és megfelelő keresete (jövedelme) vagy vagyona van, pénzmellékbüntetésre kell ítélni, ha a bűncselekményt haszonszerzés céljából követi el.

Az e körben kimunkált jogelveket a 25/2007. BKv általános érvénnyel rögzíti.

Eszerint az a kérdés, hogy a terhelt keresete mikor tekinthető megfelelőnek, csak a konkrét ügyben, az adott körülmények részletes vizsgálata alapján dönthető el. Általánosságban a kereset, illetve a jövedelem megfelelő összeget elérő volta mellett minden esetben figyelemmel kell lenni a vádlott keresetére, illetve jövedelmét terhelő törvényes tartási kötelezettségeire (gyermektartás, szülőtartás, testvértartás stb.), továbbá a maga és a tartásra szoruló családtagok minimális létfenntartását biztosító kiadásokra is, mivel a pénzmellékbüntetés kiszabásának alapjául csupán az ezen kiadások fedezetét meghaladó kereset, illetve jövedelem szolgálhat.

Továbbá irányadó azon bírói gyakorlat is, miszerint a kereset, jövedelem akkor tekinthető megfelelőnek, ha az elkövető a büntetést - saját, illetve eltartottjai veszélyeztetése nélkül - akár részletekben is képes megfizetni (BH 2012.112.).

A töretlen bírói gyakorlat szerint a vagyon, jövedelem megfelelősége szempontjából a polgári jogi igény biztosítása végett elrendelt zár alá vétel, illetőleg a már meg nem lévő munkahelyből származó jövedelem nem vehető figyelembe. E körben tévedett az elsőfokú bíróság, amikor jogi indokolásában a pénzmellékbüntetés kiszabásakor az a-i ingatlanokra hivatkozott (elsőfokú ítélet 37. oldal első bekezdés).

A Btk. szankciórendszeréből következően a pénzmellékbüntetés a terhelt személyéhez kötődő preventív vagy megtorló célú büntetés, míg a vagyonelkobzás, mint intézkedés a bűnös úton szerzett vagyon

elvonására szolgál. Kétségtelen, hogy a vagyonelkobzás teljesedése eredményezhet olyan helyzetet, amely a terhelt teljesítőképességét érinti, és akár a szabadságvesztés meghosszabbodásához járul hozzá.

Ugyanakkor a Btk. 70. § (2) bekezdésére figyelemmel a pénzmellékbüntetés mellett vagyonelkobzás alkalmazása nem kizárt.

Az irányadó tényállás szerint a terheltnek tartásra szoruló hozzátartozója nincsen, egyedül él, és külföldi bankszámlán nyilvántartott 10.000.000 forint összeg feletti vagyonnal rendelkezik, ezáltal a pénzmellékbüntetés megfizetésére képes.

Megjegyzi a Kúria, hogy az irányadó tényállásból nem következik, miszerint a külföldi bankszámlán nyilvántartott 13.642.000 forint összeg közvetlenül a terhelt terhére rótt bűncselekményből eredő vagyon, ekként a fentebb kifejtettek szerint a pénzmellékbüntetés törvényi feltételei fennállta szempontjából figyelembe vehető.

Ekként a pénzmellékbüntetés kiszabása és annak mértéke törvényes, anyagi jogszabályba nem ütközik, mérséklése - anyagi jogszabálysértés hiányában - törvényben kizárt.

A kifejtetteknek megfelelően a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, ezért a támadott határozatokat a Be. 426. § alapján hatályukban fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálat lehetőségét a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapszik azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdése alapján az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

A Kúria határozatát a Be. 420. § (1) bekezdésének megfelelően nyilvános ülésen hozta meg.

Budapest, 2013. október 29.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Judit s.k. előadó bíró, Dr. Varga Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

írnok
BÉ